

körülbelül 300 fölterjesztés érkezett be a minisztériumba kitüntetésre. Csakhogy ezek már nem tűzhetnek arany érmet a mellőkre, hanem legfeljebb egy «művészi kivitelű rajzokkal díszített» ív papirost rámásztathatnak be. Az egyik kedélyes kartárs arra kéri a kegyes kormányt, hogy a művészi kivitelű rajzokat mellőzze, ahelyett inkább egypár valóságos szafaládét csomagoltasson a diplomákba és úgy küldesse el rendeltetési helyekre. A becsülettel megfutott hosszú pálya boldogító öntudata mellett így tán kapósabb lesz a papíros, meg a rábiggyesztendő divatos frázisok árja.

Cs. Papp József.

*

Lehrproben und Lehrgänge aus der Praxis der Gymnasien und Realschulen. Herausgegeben von Prof. Dr. W. Fries, in Halle und Prof. Dr. R. Menge in Oldenburg. (1904. I—IV. füzet.)

A «Lehrproben und Lehrgänge» c. folyóirat, melynek mintájára az «Országos középisk. tanáregyesület» — hivatalos organumának — a «Közlönynek» mellékletéül hasonló irányu folyóiratot szándékozik kiadni, Németország egyik legelterjedtebb és a gyakorlati pädagogiai kérdések fejtegetésére legbecsesebb organuma, most fejezte be 20-ik évfolyamát. Ezen folyóirat mult évi I—IV-ik számában található legérdekesebb cikkeit akarom ismertetni.

1. szám. Neubauer Frigyes landsbergi tanár «Bismarck's Reden im Unterricht der Prima» c. cikkében Bismarck összegyűjtött beszédei alapján kimutatja, mily nagy hatással lehetnek e nagy államférfiú beszédei a nemzeti öntudat ébrentartására, hisz Bismarck személye és egyénisége Németország egységének legszebb szimboluma. Cikkíró részletesen tárgyalja e beszédeket és kimutatja mikép érhető el e beszédok segítségével az, hogy Bismarck beszédeinek alapján e statusférfiú nem csak mint politikus, hanem mint ember, de főleg mint stíliszta maradjon meg a tanulók élénk emlékezetében. Dr. Huther A. heidelbergi tanár «Die ästhetische Bildungsaufgabe des klassischen Unterricht's» c. hosszabb tanulmányban panaszkodik, hogy a régi klasszikus olvasmányok tárgyalása nem annyira æstethikai magyarázatra, mint inkább a nyelvtani formák alapos megértésére és az átvett olvasmányok tartalmának visszaadására használtatik fel. Fölsorolja Homer művei alapján ama szempontokat, melyek szerint e görög klasszikus írónak művei magyarázandók. Cikkíró végül megígéri, hogy egy külön cikkben a legujabb irodalmi művekből vett példák alapján ki fogja mutatni, hogy ezekben a művekben is a költői produkció ugyanazon törvényei térnek vissza, a melyeket Homer saját műveiben szem előtt tartott. «Zum Streite für und wider philosophische Propädeutik» c. cikkében dr. Gössgen görilitzi tanár methodikus útbaigazításokat közöl, mikép tárgyalandó a logika, a psychologia, az æsthetika, az ethika, a meta-

phisika a középiskola különböző osztályaiban. *Budde G.* hannoveri tanár «*Di Grenzen einer Reform des neusprachlichen Unterricht's*» a nyelv gyakorlati tanításának túlzásai ellen kel ki. Cikkirő amaz elvet vallja, hogy valamely idegen nyelv tanítása közben mindenkinek felett a tanár *qualifikációja és a tanulók munkaképessége tartandó szem előtt.* A cikkek sorozatát *Selge Pál*-é zárja be, ki «*Sprechübungen im fremdsprachlichen Unterricht*» c. cikkében igen használható témákat ajánl, melyek a francia és angol nyelv társalgási óráiban haszonnal értékesíthetők. A füzet végén sok pädagogiai mű, valamint számos tan-könyv beható ismertetését találjuk.

A 2. füzet első cikke *Richter Gusztáv* a «*Carlo Alexandrinum* nevű» gymnasium igazgatója és a «*Lehrproben és Lehrgänge*» egyik alapítója emlékének van szentelve. *Mayer Jakab* egy hosszabb cikkben kimutatja, mily alkalmas módon lehet felhasználni az iskolában is *Demosthenes* beszédeinek olvastatását arra, hogy ezek segítségével tanítványainknak derék állampolgárrá való neveltetését előmozdítsuk. *Platz F.* Offenburgi tanár a «*Nibelungenlied*»-ből számos vázlatot és tervrajzot közöl, melyek írásbeli dolgozatok kidolgozására igen alkalmasak. *Dr. Gille A.* linzi reáliskolai igazgató egy nagyobb tanulmányban azt fejtegeti, vajjon az Euklides methódusa szerint tanított mértani tanítás megfelel-e a lélektani didaktikának? E füzet végén a szerzők számos tudományos könyvnek ismertetését közlik.

A 3. füzet első cikke *dr. Schmidkunz János*-é ki «*Genealogia und Pädagogik*» c. cikkében a genealogiának a pädagogia minden terén tapasztalható fontosságát igyekszik kimutatni. *Dr. Thiele R.* erfurti igazgató «*Vom archäologischen Wandschmucke unseres Klassenzimmers*» c. cikkében igen érdekesen tárgyalja, mikép magyarázható meg növendékeinknek a «*Hegese síremléke*» c. faliképen az attikai művészet virágzási korszaka, a *Sidoni Sándor-sarkophagon* a hellen művészet hanyatlási és az *Augusztus mellszobrán* a római szobrászat utóvirágzási korszaka. *Dr. Willenbücher Hugó* mainzi gymnasiumi tanár egy hosszabb értekezésben azzal foglalkozik, mikép tárgyalandók *Tucitus* «*Annales*»-ei a gymnasium felsőbb osztályaiban. *Dr. Pfuhl* Henrik berlini reáliskolai tanár a francia nyelvben némi nehézséget okozó «*dont*» és «*duquel*» használatát magyarázza meg számos példa felsorolásával. *Dr. Geisler Kurt* több példát közöl matematikai írásbeli feladatok számára. Különösen érdekel bennünket *dr. Krebsz E.* rozsnyói tanár ily című cikke «*Methode des deutschsprachlichen Unterrichtes in den ungarischen Mittelschulen*» melyben, miután a szerző hazánk középiskoláinak fejlődésére rövid visszapiillantást vetett, elősorolja amaz akadályokat, melyek nálunk a német nyelv tanítása elé gördültek, és végül — főleg a német nyelv olvasmányainak meg-

választásában szem előtt tartandó eljárásra — igen praktikus didaktikai szabályokat sorol föl. E füzetben sem hiányoznak az újabban megjelent nevezetesebb pädagogiai munkák bírálatai.

4. *füzet.* E füzet első cikke: «Die Gruppe des Menelaus und Patroklos im Unterricht der Prima», *Meier A.* schleisi reáliskolai igazgatótól, melyben szerző a Seemann-féle faliképgyűjteményből a «Menelaus és Patroklos» című szoborcsoport képét kiválasztva, kimutatja, hogy e szoborcsoport segítségével a tanulók mily könnyen fogják megérteni Lessing «Laokoon»-ját és Homer «Iliás»-ának második részét. Igen érdekes e füzet második cikke, melynek címe «Die Kunst des Erzählens» írta *dr. Schädcl* Lajos giesseni gymnasiumi igazgató. Emez igen szellemes cikkben *dr. Schädcl* Frick Ottónak a «Lehrproben» egyik korábbi számában megjelent «Winke über die Kunst des Erzählens» c. értekezésére hivatkozva az iskolában használandó elbeszélés főbb kellékeit fejtegeti elmésen és igen behatóan. *Dr. Wolf* düsseldorfi tanár «Behandlung der griechischen und römischen Religion auf dem Gymnasium» c. cikkben ama nézetének ad kifejezést, hogy ha a gymnasium földadatául azt tekintjük, hogy az iskola tanítványait a görög és római ókor gazdag és nagy kultúréletébe bevezesse, akkor azoknak első sorban e népek vallását kell tanulmányozniok. A szerző ezután részletes és összefüggő képet nyújt e két nép vallásáról. *Döhring A.* egy nagyobb értekezésében a latin harmadik declinatio tanításánál észlelhető nehézségeket sorolja fel és egyszersmind ama módokat is ajánlja, mikép küzdhetők le eme nehézségek. Egy igen érdekes cikkben *Linsert A.* hannoveri tanár ama pozitív eredményeket sorolja fel, melyeket a modern nyelvek tanításának reformja terén eddig is elértek. Emez eredmények a szerző véleménye szerint a következők: Mintán a nyelv gyakorlati használatának elérését tűzték ki elérendő célul, első sorban a modern nyelvtanárok alaposabb kiképzését követelik és alig van már ma állam, mely saját tanárainak ösztöndíjak nyújtásával ne tenné lehetővé a külföldi tartózkodást vagy legalább is a svájci vagy francia szünidei modern-nyelvi kurzusok látogatását. E külföldön való tartózkodás a tanárok idegen nyelvi kiejtését javította, a minek az volt eredménye, hogy a tanulók is helyesebben ejtik ki az idegen nyelvű szavakat. E reformnak köszöni a phonetika is létrejöttét. Az írásbeli dolgozatok reformját, az extemporalékát és tollbamondásokat, az olvasmányok reprodukcióját, valamint ezeknek kérdésekre és feleletekre való fölbontását, a tanítványokkal átvett beszédgyakorlatok meghonosítását e reform-mozgalmak hozták létre, végül az idegen nyelvek megtanulására szolgáló nyelvtanok és olvasókönyvek teljes átdolgozását. E füzet végén is könyvismertetések vannak.

tj.